

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
ข้อมูล ณ วันที่ 18 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

1. ชื่อ - สกุล : นางสาวรัตนพร ทักษิณคุณ
3. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : 38 หมู่ที่ 12 บ้านหนองแต้ ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
โทรศัพท์ : 0833631901 Facebook : - Line : -
4. เกิด พ.ศ. 2514 ปัจจุบันอายุ 54 ปี
5. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
6. ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
สถาบันการศึกษา : -
คณะ/สาขาวิชา : -
7. อาชีพปัจจุบัน
 - ☐ 7.1 ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☒ 7.2 ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ : ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
8. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร 201,600 บาท/ปี
9. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก : เมื่อปี พ.ศ. 2564

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน (เปิด ไข่ไก่ ฟักผัก)
2. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน 1 แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.1 แปลงเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน
3. ฐานเรียนรู้ จำนวน 4 ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 ฐานเรียนรู้ : เกษตรผสมผสานตามรอยพระราชดำริ
 - 3.2 ฐานเรียนรู้ : การประมงและการปศุสัตว์
 - 3.3 ฐานเรียนรู้ : ปลุกผักสวนครัว
 - 3.4 ฐานเรียนรู้ : การแปรรูป
4. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน 4 หลักสูตร ประกอบด้วย
 - 4.1 หลักสูตรหลัก จำนวน 1 หลักสูตร ประกอบด้วย

1) การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

วัตถุประสงค์หลักสูตร

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการเลี้ยงกบ
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถแปรรูปกบเพื่อเพิ่มมูลค่า

บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรผู้เลี้ยงกบ และผู้ที่มีความสนใจ

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

- การเลี้ยงกบ
- กระบวนการผลิตกบ (กบทอดกระเทียม กบอ้ว กบสมุนไพร หนังกบทอด)
- การเก็บรักษา
- ต้นทุนการผลิต
- การจัดจำหน่าย

วิธีการอบรม การบรรยายให้ความรู้ / การสาธิต

สื่อที่ใช้ในการอบรม แผ่นพับ / ป้ายเรียนรู้ / แพลงเรียนรู้ / การสาธิต

ประโยชน์ที่ผู้เรียนรู้จะได้รับ เกษตรกรสามารถนำความรู้ในการเลี้ยงกบไปประยุกต์ใช้ได้ ตลอดจน

เกษตรกรสามารถแปรรูปกบเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้

4.2 หลักสูตรบังคับ จำนวน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย

1) เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

วัตถุประสงค์หลักสูตร

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการทำเกษตรแบบผสมผสาน
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของพื้นที่
- เพื่อให้เกษตรกรมองเห็นความสำคัญของการทำเกษตร และพึ่งพาตนเองได้จากการทำเกษตร

บุคคลเป้าหมาย

ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกร ผู้สนใจทำเกษตร ผู้ที่จะทำเกษตรเป็นอาชีพเสริม และผู้ที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

- เกษตรทฤษฎีใหม่
- การวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่เพื่อทำเกษตรผสมผสาน
- การเลือกสินค้าเกษตรเพื่อปลูกในพื้นที่อย่างเหมาะสม
- ต้นทุนการผลิต
- การสร้างการรับรู้

วิธีการอบรม การบรรยาย / การสาธิต / การฝึกปฏิบัติ

สื่อที่ใช้ในการอบรม แผ่นพับ / ป้ายเรียนรู้ / แพลงเรียนรู้ / การสาธิต / การทดลองปฏิบัติ

ประโยชน์ที่ผู้เรียนรู้จะได้รับ

- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรผสมผสาน
- เกษตรกรสามารถนำความรู้ในการทำเกษตรไปปรับใช้ในพื้นที่ได้

- เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีเชิงบวกต่ออาชีพเกษตรกรรม และเกษตรกรรวมทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

2) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

4.3 หลักสูตรเสริม จำนวน 1 หลักสูตร

1) การจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต

4.4 หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน 1 หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการเลี้ยงกบ
- 2) เพื่อให้เกษตรกรสามารถแปรรูปกบเพื่อเพิ่มมูลค่า

เนื้อหา

- 1) การเลี้ยงกบ
- 2) กระบวนการผลิตกบ (กบทอดกระเทียม กบอ้ว กบสมุนไพร หนังกบทอด)
- 3) การเก็บรักษา
- 4) ต้นทุนการผลิต
- 5) การจัดจำหน่าย

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- 1) การบรรยายให้ความรู้
- 2) การสาธิต

5. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยเกษตรกรต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. หลัก)

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. หลัก) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัด ถือเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้การพัฒนาภาคเกษตรมีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่อย่างแท้จริง โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ ดังนี้

1) เข้าร่วมประชุมเชิงนโยบายและเวทีวางแผน

เกษตรกรต้นแบบได้มีส่วนร่วมในการประชุมและเวทีจัดทำแผนที่จัดขึ้นโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนคณะกรรมการขับเคลื่อนงานระดับจังหวัด โดยเข้า

ร่วมรับฟังนโยบาย กรอบการพัฒนา และเป้าหมายหลักของแต่ละปี พร้อมกับร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากประสบการณ์ตรงในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการออกแบบแผนงานที่มีประสิทธิภาพ

2) จัดเก็บ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากพื้นที่

มีการรวบรวมข้อมูลด้านการผลิต ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพของชุมชน ทั้งในมิติการเกษตร เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และความพร้อมด้านเทคโนโลยี โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเกษตรกร ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงระบบเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง

3) เสนอแนวทางการพัฒนาต่อคณะกรรมการระดับจังหวัด

ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากพื้นที่จะถูกจัดทำเป็นสาระสำคัญ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาในเวทีวางแผนระดับจังหวัด โดยเน้นการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับทรัพยากรของจังหวัด

4) สื่อสารความต้องการจากระดับชุมชนสู่ระดับจังหวัด

ศูนย์ ศพก. หลัก ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเสียงจากเกษตรกรและชุมชน ผ่านการจัดเวทีย่อย การประชุมกลุ่มย่อย หรือแบบสอบถาม เพื่อสะท้อนความต้องการและเป้าหมายของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิต การตลาด การพัฒนาองค์ความรู้ หรือการเข้าถึงปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนของจังหวัด

5) ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ภายหลังจากการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีการติดตามความคืบหน้า ประเมินผลลัพธ์ และวิเคราะห์จุดแข็ง - จุดอ่อนของแผนที่นำมาใช้จริง เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) สำหรับปรับปรุงแนวทางในการจัดทำแผนในปีถัดไปให้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

วิธีการและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

1) ศึกษานโยบายและแผนยุทธศาสตร์จังหวัด

- ทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด / อำเภอ / กลุ่มจังหวัด
- ทำความเข้าใจเป้าหมายการขับเคลื่อนด้านการเกษตรในภาพรวม

2) รวบรวมข้อมูลจากพื้นที่

- สำรวจปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่
- ใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

3) เข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด

- นำเสนอข้อมูลและข้อเสนอจากพื้นที่
- แลกเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ นักวิชาการ และเกษตรกรในพื้นที่อื่น

4) ร่วมพิจารณากิจกรรม/โครงการ

- ช่วยประเมินความเหมาะสมของโครงการตามศักยภาพของพื้นที่
- เสนอแนวทางการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5) จัดทำข้อเสนอโครงการ/กิจกรรม

- กำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ
- สอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และความต้องการจริงของชุมชน

6) ประสานงานกับหน่วยงาน

- อาทิ สำนักงานเกษตรอำเภอ / กรมพัฒนาที่ดิน / กรมปศุสัตว์ / กรมประมง ฯลฯ
- ปรับแผนให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายและทรัพยากรที่มี

7) ถ่ายทอดแผนสู่ชุมชน

- นำแผนไปเผยแพร่และวางแผนปฏิบัติกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่
- วางระบบการติดตามความก้าวหน้า

8) ร่วมติดตามประเมินผล

- รายงานผลต่อคณะกรรมการระดับจังหวัด
- วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และปรับแผนในรอบถัดไป

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผน แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. มีรายละเอียดดังนี้

1) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์ เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เช่น สภาพดิน น้ำ พืชที่ปลูก ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพของเกษตรกรในชุมชน รวมถึงความต้องการและความคาดหวังของเกษตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการวางแผน

2) การประชุมคณะกรรมการ ศพก. ประธาน ศพก. และคณะกรรมการ ศพก. เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนและนำเสนอข้อมูลจากมุมมองของเกษตรกร รวมทั้งร่วมมือจากเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรสมาชิก ศพก. เพื่อสะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริง และให้ข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติจริง โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่นำเสนอข้อมูลวิชาการ นโยบาย และแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมทั้งกลุ่มเกษตรกร วิชาทักชุมชน เพื่อเชื่อมโยงแผนกับบริบทของชุมชนและสร้างการมีส่วนร่วมในวงกว้าง

3) การจัดทำแผนปฏิบัติการและกิจกรรม กำหนดกิจกรรม โครงการ ที่จะดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและระยะเวลาในการดำเนินงาน โดยเน้นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเกษตรกร และสามารถนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ได้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

1.1 แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

1) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจหลักคือการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ซึ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง ความพอประมาณ และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รวมทั้งความต้องการลดต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผลผลิตที่ไม่คงที่และดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีสะสม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการผลิตและความยั่งยืนในระยะยาว นอกจากนี้ การตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น รวมถึงความปรารถนาที่จะมีผลผลิตที่มีคุณภาพและลดความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่แนวทางที่ยั่งยืน

2) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาสำคัญคือผลผลิตที่ไม่คงที่และดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีสะสม รวมถึงการระบาดของศัตรูพืชที่รุนแรงขึ้น และการที่เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ความท้าทายเหล่านี้กระตุ้นให้ค้นหาแนวทางการเกษตรที่ยั่งยืนและให้ผลตอบแทนที่ดีขึ้น

1.2 รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

1) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การประยุกต์ใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีเหล่านี้ ล้วนอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า มีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อให้การทำการเกษตรมีความมั่นคง ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดการดินและบำรุงดิน โดยการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ เน้นการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุทางการเกษตรในพื้นที่ เช่น ฟางข้าว มูลสัตว์ พืชสด และการหมักพืชผักผลไม้ เพื่อให้ได้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักที่อุดมด้วยธาตุอาหารและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ การใช้วิธีนี้ช่วยลดการพึ่งพาสารเคมี ลดต้นทุนค่าปุ๋ย และฟื้นฟูโครงสร้างดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ตามหลักความพอประมาณและพึ่งพาตนเอง มีการปรับปรุงบำรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน นำดินไปวิเคราะห์เพื่อทราบสภาพธาตุอาหารและค่าความเป็นกรด-ด่างที่แท้จริง จากนั้นจึงวางแผนการบำรุงดินให้เหมาะสมกับความต้องการของพืชอย่างแม่นยำ ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ธนาคารน้ำ) การกักเก็บน้ำตามหลักธนาคารน้ำ ศูนย์ฯ ได้นำแนวคิดธนาคารน้ำมาประยุกต์ใช้ โดยการขุดสระ บ่อ หรือบ่อพักน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ เพื่อกักเก็บน้ำฝนและน้ำจากแหล่งธรรมชาติไว้ใช้ยามจำเป็น รวมถึงการสร้างระบบกระจายน้ำที่มีประสิทธิภาพ สิ่งนี้ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และสร้างความมั่นคงด้านน้ำให้กับการผลิต ลดความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน สอดคล้องกับหลักภูมิคุ้มกันที่ดี

การควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช แทนการใช้สารเคมีสังเคราะห์ ศูนย์ฯ ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันโรคพืช การใช้วิธีนี้ช่วยลดสารพิษตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม

การเลือกใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรคและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การคัดเลือกและใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศในท้องถิ่นได้ดี และมีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืชที่มีระบาดในพื้นที่ ช่วยลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การแปรรูปผลผลิตขั้นต้น ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตขั้นต้น เช่น การสีข้าวเพื่อจำหน่ายข้าวสาร การผลิตน้ำหมักและปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เองและแบ่งปันให้สมาชิก การแปรรูปจำหน่ายซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าและลดการพึ่งพาตลาดภายนอก เป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

2) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ดินเพื่อทราบธาตุอาหารและความต้องการของพืช จากนั้นผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ประยุกต์ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมโรคพืช และส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพที่เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูกในท้องถิ่น ผ่านการคัดเลือกและจัดเก็บอย่างเป็นระบบในธนาคารเมล็ดพันธุ์ รวมถึงมีการบริหารจัดการและสำรองน้ำในธนาคารน้ำอย่างมีระบบ

3) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนแรกคือ การวิเคราะห์ดิน เพื่อประเมินสภาพดินและธาตุอาหาร จากนั้นจึง วางแผนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืชแต่ละชนิดและช่วงการเจริญเติบโต ควบคู่ไปกับการ เลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม เช่น พันธุ์ที่ทนทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืชในพื้นที่ หรือพันธุ์ที่ปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศได้ดี เพื่อลดความเสี่ยงจากผลกระทบจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมีการ ทำปฏิทินการเพาะปลูก และ การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักการของธนาคารน้ำ เพื่อให้พืชได้รับปัจจัยที่จำเป็นอย่างเพียงพอในแต่ละช่วงเวลา

2. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

2.1 สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

1) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 2 ชนิด ประกอบด้วย

1.1) พริก พื้นที่ปลูก จำนวน 0-1-0 (ไร่-งาน-วา)

1.2) ข้าว พื้นที่ปลูก จำนวน 4-0-0 (ไร่-งาน-วา)

2) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 1 ชนิด ประกอบด้วย

2.1) ปลาตุ๊ก จำนวน 2,500 (ตัว)

3) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 2 ชนิด ประกอบด้วย

3.1) ไก่ จำนวน 15 (ตัว)

3.2) เป็ดบาบารี จำนวน 40 (ตัว)

4) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด

2.2 ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

1) สินค้า เป็ดบาบารี มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

1.1) ค่าลูกเปิด เป็นเงิน 4,000 บาท/ไร่

1.2) ค่าตาข่าย เป็นเงิน 400 บาท/ไร่

1.3) ค่ารำข้าว 25 กระสอบ เป็นเงิน 3,000 บาท/ไร่

1.4) เศษผัก เป็นเงิน 1,000 บาท/ไร่

1.5) ค่าแรงงาน เป็นเงิน 2,000 บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต 13,400 บาท/ไร่

รายได้ ขายเปิด 25,000 บาท/ไร่

ขายมูลเปิด 3,000 บาท/ไร่

รวม 28,000 บาท

2.3 รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

1) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : ไก่ไข่ เป็ด พริก

เฉลี่ยรายได้วันละ 600 บาท/วัน

2) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : ไก่ไข่ เป็ด พริก

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ 4,200 บาท/สัปดาห์

3) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง ระบุ

ระบุ : ไก่ไข่ เป็ด พริก

เฉลี่ยรายได้เดือนละ 16,800 บาท/เดือน

4) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : ไก่ไข่ เป็ด พริก

เฉลี่ยรายได้ปีละ 201,600 บาท/ปี

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- 1) ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ การน้อมนำหลักวิชาการและเทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ และชีวภัณฑ์ใช้เอง ทำให้ลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมีลงได้มาก ส่งผลให้มีกำไรจากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
- 2) สุขภาพดีขึ้น การลดการใช้สารเคมีส่งผลให้สุขภาพของผู้ปฏิบัติงานดีขึ้น ลดความเสี่ยงจากการสัมผัสสารพิษ
- 3) ความรู้ความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น ได้พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรอย่างลึกซึ้ง จนเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้อื่นได้
- 4) ความภาคภูมิใจและการยอมรับ ได้รับการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในฐานะเกษตรกรต้นแบบและผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- 1) ลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปรับใช้สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยเคมีและสารเคมีได้เช่นกัน
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิต การเรียนรู้เทคนิคการจัดการดิน น้ำ และศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้นและได้ปริมาณที่สม่ำเสมอ
- 3) เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยี มีแหล่งเรียนรู้และที่ปรึกษาใกล้บ้าน ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น
- 4) สร้างเครือข่ายและความร่วมมือ เกิดการรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเกษตรกร

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- 1) สิ่งแวดล้อมดีขึ้น การลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตรกรรม ส่งผลให้ดิน น้ำ และอากาศในชุมชนสะอาดขึ้น ระบบนิเวศมีความสมดุลมากขึ้น
- 2) เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนมีความเข้มแข็งและมั่นคง
- 3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ศพก. เป็นศูนย์กลางที่ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง
- 4) การจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน: การใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมพื้นฐาน เช่น ธนาครน้ำ และธนาครเมล็ดพันธุ์ ช่วยให้ชุมชนมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

- 3.1 เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภัณฑ์ช่วยลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำ ทำให้ระบบนิเวศในแปลงเกษตรมีความสมบูรณ์มากขึ้น การทำธนาคารน้ำช่วยกักเก็บน้ำฝนและน้ำผิวดินไว้ในฤดูแล้ง ลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ และการทำธนาคารเมล็ดพันธุ์ช่วยอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์ข้าวพื้นเมือง

3.2 ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประโยชน์ที่ชัดเจนคือการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ทำให้ดินมีโครงสร้างดีขึ้นและกักเก็บน้ำได้นานขึ้น ลดการพังทลายของหน้าดิน นอกจากนี้ยังช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ลดการเกิดมลพิษทางน้ำและอากาศจากการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนในระยะยาว

4. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

4.1 ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

4.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายบ้านโนนสีดา มีความเชี่ยวชาญและเข้าใจข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่เป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องสภาพดิน น้ำ ภูมิอากาศ พันธุ์พืชที่เหมาะสม ตลอดจนปัญหาและศักยภาพของเกษตรกรในชุมชน ความรู้เชิงลึกนี้เป็นรากฐานสำคัญในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรได้อย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในท้องถิ่น

4.1.2 การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. หลักบ้านหนองเต่า ได้รับการยอมรับเป็นอย่างสูงในฐานะศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยเป็นสถานที่หลักสำหรับการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ทั้งยังเป็นจุดที่รองรับการศึกษาดูงานจากทั้งภายในและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บุคลากรของศูนย์ฯ ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งช่วยขยายผลความรู้สู่เกษตรกรในวงกว้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.3 การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. หลักบ้านหนองเต่า ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรที่เกษตรกรในพื้นที่ประสบอยู่ โดยให้คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังเป็นจุดกลางในการรับเรื่องร้องเรียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในชุมชน เพื่อประสานงานและหาทางออกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.1.4 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเกษตร ศูนย์ฯ ทำหน้าที่รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น นโยบายภาครัฐ มาตรการช่วยเหลือ สภาพอากาศ และราคาผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสม

ให้คำแนะนำด้านวิชาการเกษตร บุคลากรของศูนย์ฯ พร้อมให้คำแนะนำด้านวิชาการเกษตร ที่ถูกต้องและทันสมัยในหลากหลายสาขา เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการน้ำ การควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการเลือกใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดความเสี่ยง

จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ มีการจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร แผ่นพับ หรือสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสะดวก

เชื่อมโยงแหล่งข้อมูลภายนอก: ศูนย์ฯ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงเกษตรกรกับแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้จากหน่วยงานวิชาการ สถาบันการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญภายนอก เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้าน

4.1.5 การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. หลัก บ้านหนองแต้ อำเภอกำแพงแสน มีช่องทางการขยายผลองค์ความรู้ที่หลากหลาย อาทิ การจัดกิจกรรมวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการลงพื้นที่เยี่ยมแปลง เกษตรกรในชุมชนโดยตรง เกษตรกรในชุมชนและที่สนใจจะนำองค์ความรู้ที่ได้รับ เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง หรือการใช้ชีวภัณฑ์ไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ ต้นทุนการผลิตลดลง เกษตรกรมีสุขภาพดีขึ้นจากการลดใช้สารเคมี และผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น นำไปสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้นและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

4.1.6 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. หลักบ้านหนองแต้ มีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกหลักที่บูรณาการการทำงานร่วมกับชุมชน และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4.1.7 บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. หลักบ้านหนองแต้ มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยทำหน้าที่วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและศักยภาพของพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อนำองค์ความรู้และทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อชุมชนเกษตรกรในพื้นที่

4.2 ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

4.2.1 ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ความภาคภูมิใจสูงสุดในการดำเนินงานเป็น ศพก. หลักบ้านหนองแต้ คือการได้เป็นส่วนหนึ่ง
ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรของชุมชนอย่างแท้จริง การได้เห็นเกษตรกรนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริง
จนสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นสิ่งที่สร้างกำลังใจอย่างยิ่ง นอกจากนี้ การที่
ศูนย์ฯ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างเกษตรกร
กับหน่วยงานภาครัฐ ก็เป็นเครื่องยืนยันถึงคุณค่าและบทบาทสำคัญของ ศพก. ในการสร้างความยั่งยืนให้แก่
ภาคเกษตรในท้องถิ่น

4.2.2 ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- 1) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
 - ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองแต้ หมู่ที่ 12
- 2) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
 - อาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน

5. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำวันนี้ ให้ดีที่สุด” โดยยึดหลัก การปฏิบัติตนตามศาสตร์พระราชา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับ
ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการพึ่งพาตนเอง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีใน
ตัว และการใช้ความรู้คู่คุณธรรม หลักการเหล่านี้ส่งเสริมให้เราดำเนินชีวิตอย่างสมดุล ไม่ฟุ้งเฟ้อ และมีความสุข
อย่างยั่งยืน โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

1. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

สำนักงานเกษตรอำเภอแกดดำ

นางสาวมนันยา สุวรรณโน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวปัทมา อันทรง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นายเจษฎา มีระหารนอก ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

2. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์ เครื่องมือ 5W1H

3. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี -

*** หมายเหตุ 1. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

2. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2568

จุดเด่น 1. การแปรรูปกบ 2. การจัดการบริหารน้ำ 3. การทำเกษตรปลอดภัย

[illegible]

[illegible]

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ	
				ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68		
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน	-	-	720														
6.1 การรายงานความก้าวหน้า	12	ครั้ง	-	←												→	ทุกวันที่ 25 ของเดือน
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←	→			